

Servei d'Immersion i Acolliment Lingüístics
Abril de 2016

araESCRIC – Cicle de conferències

CONFERÈNCIA 4: Esriptura i reflexió sobre la llengua

Educació secundària obligatòria

Introducció

L'escriptura té un paper fonamental en el món actual. Saber escriure és un dret de tots els ciutadans, que han de poder fer ús de l'escriptura per a les seves necessitats personals, socials, intel·lectuals i professionals. Per això, els centres educatius han de tenir en compte la necessitat d'aplicar un enfocament competencial i comunicatiu a l'ensenyament de l'escriptura en totes les matèries per aconseguir que l'alumne desplegui la creativitat i la reflexió sobre la llengua en tot el procés d'escriptura. Per això és fonamental arribar a acords de centre en aquest sentit.

Les eines de diagnosi. Introducció

Les eines de diagnosi són documents breus, articulats en indicadors en forma de taula, que pretenen facilitar una reflexió, posterior a l'assistència al cicle de conferències de didàctica de l'escriptura araESCRIC, per després iniciar un treball col·legiat al centre educatiu.

Les eines de diagnosi. Finalitat

Afavorir la reflexió de cada docent amb relació als diversos continguts que despleguen les idees força de cadascuna de les conferències.

Identificar la situació inicial resulta imprescindible per prendre'n consciència i decidir quins aspectes són susceptibles de millora. També és important per fer reunions de coordinació orientades a la coherència pedagògica (conceptual i metodològica) que ha de permetre augmentar la competència escrita dels alumnes.

Les eines de diagnosi. Estructura

Aquest document s'organitza en dos apartats. El primer presenta una taula articulada a partir de les diverses **idees clau** que tanquen i recapitulen els continguts més importants de les conferències. Cadascuna de les idees es desenvolupa i concreta en els diversos indicadors o criteris per a la reflexió. En el segon, els docents poden recollir les conclusions personals: valoracions, propòsits, idees a compartir, etc.

	En quina mesura...	Molt sovint	Sovint	Alguna vegada	Gairebé mai
El domini de la llengua i la millora de la competència escrita de l'alumnat	Fomento la consciència de la llengua entre l'alumnat a partir d'activitats de reflexió sobre el codi.				
	Proposo activitats per desenvolupar la consciència lingüística de l'alumnat partint del coneixement implícit que tenen sobre la seva pròpia llengua.				
Un enfocament ampli de la gramàtica	Parteixo de les produccions escrites dels alumnes per treballar de manera explícita aspectes gramaticals que els ajudaran a millorar-les.				
	Tinc en compte el treball de la gramàtica a partir dels gèneres textuais perquè els aprenentatges siguin significatius i contextualitzats.				
	Plantejo activitats de coneixement del codi des d'un punt de vista comunicatiu, semàntic i modal.				
La reflexió sobre la llengua i el coneixement explícit del codi	Fomento el paper actiu i reflexiu de l'alumne, com a comunicador i investigador de la llengua, a partir de la realització d'activitats d'escriptura a l'aula.				
	Alterno fases comunicatives i fases reflexives en una mateixa tasca per desenvolupar la competència metalingüística de l'alumnat en l'ús de la llengua.				
Les metodologies i les activitats afavoridores d'una apropiació significativa del codi lingüístic	Fomento l'ús de metodologies que parteixin dels coneixements previs de l'alumnat i que els ajudin a formular hipòtesis sobre el funcionament del codi.				
	Incorporo la conversa i el treball col·laboratiu en les tasques d'escriptura per afavorir el diàleg en la presa de decisions sobre gramàtica.				
	Facilito eines d'acompanyament a l'alumnat com guies d'orientació, esquemes, imatges, metàfores visuals, terminologia per reflexionar sobre el codi, etc.				
	Integro la reflexió gramatical en totes les fases del procés d'escriptura a partir de les dificultats dels alumnes.				
	Selecciono els continguts gramaticals relacionats amb la situació comunicativa i les propietats textuais (adequació, coherència i cohesió).				
	Proposo activitats de gramàtica que tinguin en compte els processos cognitius implicats en la reflexió metalingüística com observar, reconèixer, interpretar, substituir, reformular, produir enunciat, etc.				
	Aprofito els recursos digitals (diccionaris, correctors, traductors, bateries d'exercicis interactius...) per treballar la gramàtica vinculada als escrits.				
	Acostumo els alumnes a recórrer a les eines digitals com una estratègia per millorar els seus escrits.				
La reflexió entorn del text escrit en les matèries no lingüístiques	Planifico i treballo els aspectes gramaticals relacionats amb les produccions escrites de les matèries.				
	Aprofito els errors en les produccions escrites per fer reflexió gramatical vinculada als textos de la matèria.				

MOLT SOVINT	SOVINT	ALGUNA VEGADA	GAIREBÉ MAI
Actuació consolidada	Actuació freqüent, però no consolidada	Actuació poc freqüent	Actuació esporàdica o inexistent

Conclusions	
El domini de la llengua i la millora de la competència escrita de l'alumnat	
Un enfocament ampli de la gramàtica	
La reflexió sobre la llengua i el coneixement explícit del codi	
Les metodologies i les activitats afavoridores d'una apropiació significativa del codi lingüístic	
La reflexió entorn del text escrit en les matèries no lingüístiques	